

עלון שבועי נחלת שדה

חידושים וביאורים
על סידור התפילה

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

0908 ק"מ 0913 - סגרת הספרים תשס"ח א' סיון 21

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון - 050-4145482

ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: סגולת מצות ציצית

היתה כ"כ גדולה, אמר לו, שהטלית היא אור מקיף ויש להאריכה ככל האפשר, ולכן נתן לו הבבא סאלי טלית גדולה יותר, במתנה.

מעשה בבחור יהודי שעמד לפני נישואיו עם איזו גויה. אביו ואמו לא ידעו את נפשם מרוב צער, וכמה שדיברו עמו וניסו לשכנעו - זה לא עזר. האב, ברוב צערו, הלך להתייעץ עם אחד הרבנים הגדולים, והרב אמר לאב 'תגיד לבן שיבוא אליי, אני כבר אדבר איתו'. אמר לו האב: 'הבן שלי לא יסכים לבוא'. ענה הרב 'תגיד לו שאני מבטיח לו שלא אדבר איתו בעניין החתונה עם הגויה'.

הלך האב לבנו, אמר לו שהרב רוצה לשוחח עמו, והוא מבטיח שלא ידבר איתו בנושא החתונה. ואכן הבן התייצב כעבור זמן מה בפני הרב, ונישק את ידו. אמר לו הרב 'שמעתי שמגיע לך מזל טוב. אזי רציתי לאחל לך מזל טוב, אבל כיוון שתהיה בסביבה עוינת אתה צריך שכפ"ץ שישמור עליך'. הוציא הרב מארוננו ציצית, הגיש לבחור ואמר לו 'תלבש את זה ולא יאונה לך שום דבר רע'.

הבחור הסכים, ובהגיע יום החתונה ישבו הוריו בביתם ובכו, זמן שבנם הלך לחתונה הנוראה. כל אורחי החתונה היו כמובן גויים, שהרי מה ליהודים במקום כזה. ואחרי ששתו ושתו חשו האנשים וגם ה"חתן" בחום. כולם הורידו את המעילים, וגם החתן הוציא את החולצה מהמכנסיים מרוב חום, והנה הציצית מתגלה לעיני אחי הכלה ושלל האורחים. מיד כעסו מאוד על החתן וסילקו אותו משם בביזיון, באמרם שאחותם לא תתחתן עם מי שעדיין הולך בדרכי היהודים. כך בא הכל על מקומו בשלום.

וכתב הגאון רבי יצחק אלפיה ב"קונטרס היחיאל" (חלק בית עולמים) "מעטיפים את המת בטלית גדול מצויץ כהלכתו, והטעם הוא דהטלית הוא בחינת אור מקיף, ונודע דאור מקיף דוחה את הקליפות". ועוד שם: "ויכוונו בהנחת הטלית להסתיר אותו מבעל הדין ולהכניס נשמתו תחת כנפי השכינה וכו', והזהיר במצות ציצית בחייו, יכוונו בעטיפת טלית עליו לאחר מותו, כי בזה ילך לבטח דרכו לדור בבית המקדש העליון ומלאכיו יצוה לו ושכינת אל על ראשו, ומשם תעלה בצרור החיים יע"ש (ומכלל הן אתה שומע לא, ה' ירחם)

סגולת המצוה:

א. קדושת המחשבה: כתב בספר ראשית חכמה (שער הקדושה, פר' ו'): עוד מהדברים המוסיפים קדושה ויועילו לקדושת המחשבה הוא כשיקיים האדם מצות ציצית ותפילין בעשייתם ובכוונתם כראוי, וכו'.

מעלת המצוה - אור מקיף:

כותב הבן איש חי (שנה ראשונה פרשת בראשית), שהציצית היא אור מקיף על האדם והנחש שהיה ערום אין לו אור מקיף ואור מקיף דוחה ומסלק אותו.

מוסיף ואומר הבן איש חי, מכיון שהציצית יש לה אור מקיף, זו הסיבה שמצוות ציצית מסוגלת לזכור את מצוות ה', כדכתיב: 'וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה''. והוא, כי הציצית הוא בחינת אור מקיף יש בה כח לדחות את הקליפות, וכיוון שדוחה את הקליפות לכך מועילה לזכירה.

דידוע מה שכתבו רז"ל ב'שער הכוונות' בסוד המלבושים שלובש האדם, שצריך להיזהר שלא ילבש ב' מלבושים בבת אחת, והעושה כן קשה לשכחה, וזה הדבר כי לכל לבוש יש בחינת אור מקיף, ואין דבר שדוחה הקליפות כמו אור המקיף, לפי שאין להם יכולת לינוק ולהתאחז בו. ונמצא כי המחבר שני לבושו ולובשם ביחד, אינו מניח מקום לאור המקיף ליכנס תוך שני המלבושים ולהקיף בין כל לבוש ולבוש, ועל ידי כך אין הקליפות נדחות משם; ונודע שאין השכחה מצויה אלא מחמת הקליפות, כי הזכירה היא מצד הקדושה, בסוד 'ואין שכחה לפני כסא כבודך'; עד כאן לשונו, יעוין שם.

ובזה מובן הטעם שפיר, דהציצית כיוון דהוא בחינת אור המקיף יש בה כוח לדחות הקליפות, וממילא תדחה השכחה ותתגבר הזכירה, בראייתו לזכור מצוות ה', כי בראייתו על ידי הכוונות השייכים לזה תתעורר הארת אור המקיף שהוא סוד הציצית.

בענין זה ראוי לציין את מכתבו של האדמו"ר רבי ישראל מסטאלין ז"ע וז"ל: אזכירה מאמר א"ז הרה"צ זצוקלה"ה (בית אהרן קט"ז), מהנכבדות המדובר בפרשת ציצית השייך לעבודת הבורא, שצריך לידע אשר ע"י מצות ציצית האדם מעוסף באורו של הקב"ה מראשו ועד רגליו, כמאמר הכתוב "ויקחני בציצית ראשי", שמצות ציצית מגעת מכף רגל ועד ראש ומאירים מראשו ועד רגליו, ולכן אנו מברכים על הטלית "להתעטף בציצית". הכוונה לאור הציצית שבו והאור יש לו התפשטות וכ"כ הטלית גדול צריכים שיתכסה בו כל גופו רק שהאור הוא גנוז וע"י עשיית המצוות בחיות הוא התגלות האר הגנוז, וכל הקדושות וכל הברכות וכל השפעות, הכל נצמח מזה האור, ולזה נאמר "וראיתם אותו וזכרתם", וראיה מביאה לידי זכירה וזכירה לידי עשייה. (מטעם זה הקפיד הבבא סאלי שתהא דוקא הטלית גדולה שתגיע עד העקב. וכשראה את חתנו שהטלית גדול שלו לא

ובענין כוונת הברכה: "להתעטף בציצית", ראוי לכוון, שהנשמה היא המתעטפת באור מצוה זו בין למטה בין למעלה, ששורש הנשמה שהיא למעלה גם כן תתעטף באור מצוה זו בבחינות שיתבארו. וכלל זה לכל מצוה ומצוה שיעשה האדם צריך לכוון כי נשמתו שהיא חלק אלוה ממעל מתתקנת מאירה באור מצוה זו, וכן לענין תפילין. ושמעתי מפי מורי ע"ה: שהכוונה "להתעטף בציצית" במה שאמרו ז"ל שציצית עולה תר"ג מצוות שבשכינה בבחינתה המתלבש בכסא ובמטטרון שבו סוד הציצית, ולפי מה שפירש שכוונת העטיפה היא לנשמה, צריך לכוון שבנשמתו יש רמ"ח אברים וש"ה גידים רוחניים וכולם יאירו על ידי מצות ציצית. עכ"ל.

ב. **יראת שמים**: בספר בית אהרן (פרשת בשלח) כותב, כי הראיה בציצית מביאה לידי יראת שמים, כי "ראיה" אותיות "יראה" שראיית הציצית מעוררת יראת שמים.

ג. **פרנסה טובה**: בספר טעמי המנהגים (ענייני ציצית אות יג בהערה) כתב בשם עטרת זקנים (סימן ה) וז"ל: "צריך אדם להסתכל בציצית והיא תועלת גדולה לנשמה, שלא יזדמן לידו חטא". והוסיף על כך בקונטרס אחרון (שם אות ה): "בספר כתב יושר כתב בשם האר"י ז"ל שצריך בכל רגע להסתכל בציצית, באופן זה היינו שיקח הארבע ציציות בידו ויסתכל בהם שתי פעמים כנגד שתי פעמים עין, ויאמר "כאילו יש בהם תכלת", ובשעת התפלה שלא יכול להפסיק, יכוון "כאילו יש בהם תכלת", ודבר זה מועיל מאד להתפלל בדחילו ורחימו ולהעלות הנשמה בלילה, כי ממשך על האדם אור מקיף כו', ויעיל מאד להביא לאדם יראת הרוממות ויעיל מאד לפרנסה בסוד הכתוב "עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעת".

ג. **סגולה לרפואה**: כמש"כ אוצר החיים (מנהגי צאנז אות כ) בשם החוזה מלובלין, שסגולה לחולה להסתכל על הציצית.

ד. **זיכרון**: עפ"י החת"ס (פ' שלח), ראיית הציצית טוב לזכירה.

ה. **נבואה**: עפ"י הנועם אלימלך (פ' שלח), שהסתכלות בציצית מזכה את האדם לראיה של חזון ונבואה.

ו. **אין המים שוטפין אותו**: הגאון רבי יצחק פאלאג' בספרו נפש היפה (מערכת צ' אות ו), הוכיח מדברי הזוה"ק בפרשת פינחס, שהזהיר במצות ציצית אין המים שוטפין אותו, ולכן הוא ממליץ ליורדי הים באוניות שיזהרו שהציציות שלהם יהיו מתוקנים.

ז. **כתר תורה**: עוד כתב רבי יצחק פאלאג' שם, שהזהיר במצות ציצית זוכה לכתר תורה שכן והיה לכם "לציצת" בגימטריא כתר.

ח. **סגולה לבנים**: בספר כרם חמד מביא סגולה בשם בעל תורת חסד, שבא אליו אישה שאין לה ילדים שיתפלל עליה, והוא אמר לה סגולה שתתפור טלית ותתן לבעלה שיכניס בזה את הציציות, ויתנו לו, לבעל תורת חסד, את הטלית וכאשר עשו כן נולד להם בן.

ונראה שהמקור לסגולה זו, הוא מקרא שכתוב "ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם", שעל ידי שיתנו ציצית יזכו לדורותם.

ויש להביא לזה מקור מהש"ס הגמרא בשבת (ק"ה): אומרת, אמר ליה רב יוסף לרב יוסף בריה דרבה: אבון, במאי זהיר טפי, אמר ליה בציצית. ומצינו אצל רבה במועד קטן (כ"ה). ששים מיני שכול היה לו בביתו, כנראה שבניו נפטרו, ולכן כדי לזכות לבנים הקפיד על מצות ציצית.

וכך כותב הרוקח (סוף פרשת שלח): מי שמבזה הציצית שאין לו לאדם, בניו ובנותיו מתים, שנאמר "גם בכנפיך נמצאו דם נפשות אביונים נקיים".

וגם לזה יש מקור טהור בש"ס, במסכת שבת (ל"ב): מובא: בעוון ביטול תורה בנים מתים, פליגי בה רבי מאיר ור' יהודה חד אמר בעון מזוזה וחד אמר בעון ציצית. בשלמא למ"ד בעון מזוזה דכתיב "וכתבתם על מזוזות ביתך" וכתיב בתריה "למען ירבו ימיכם וימי בניכם", אלא למ"ד בעון

ציצית, מאי טעמא? אמר רב כהנא ואיתימא שילא מרי דכתיב "גם בכנפיך נמצאו דם נפשות אביונים נקיים".

ממילא מרובה מידה טובה ממידת פורענות, לכן הנזהר במצות ציצית זוכה לבנים.

וכותב רבינו יוסף חיים בספרו בן יהודע (עמ"ס בבא בתרא ק"ט): וז"ל: ידוע שמצות ציצית מסוגלת לבנים, לכן ארבע כנפות הם ובכל כנף יש כ"ו קשרים שיחד שני הצדדים הם מספר בן.

ט. **שמירה**:

סיפר אחד היהודים שזכו לעלות ארצה מאירן, כי לפני שנים רבות, בהיותו בחור צעיר, הוא גויס לצבא האירני ונשלח לקרבות נגד עירק. הקרבות היו קשים מאוד ורבים מהחיילים שלחמו לצדו נהרגו. יום אחד הוא נשלח עם קבוצת חיילים למארב מסוכן. בקרב שהתפתח שם נהרגו כל החיילים האחרים, ורק הוא חזר חי ליחידתו. מפקדיו, בראותם שרק הוא חזר חי, העמידוהו למשפט צבאי בהאשימם אותו כי הוא מרגל למען העירקים, ולכן העירקים השאירוהו בחיים. החייל הוריד את חולצתו והראה להם את הטלית קטן שהוא לובש, בהסבירו כי הוא יהודי, וליהודים יש מצווה ושמה ציצית, השומרת עליהם מסכנות. המפקדים האמינו לדבריו ושחררוהו.

ויש לזה מקור מדברי המדרש (ויק"ר כ"ו): כיוון שראה מרדכי את המן בא כנגדו והסוס בידו אמר: דומה אני שאין רשע זה בא אלא להרגני. מה עשה? נתעטף בטליתו ועמד בתפילה לפני הקב"ה.

כמו כן מנורת המאור (נר ג, כלל ג, חלק ד, פרק א) מביא מדרש: בזכות הציצית ניצולו חנניה, מישאל ועזריה מתוך כבשן האש".

הזוהר חדש על רות מביא: "תיקנו פרשת ציצית בקריאת שמע. ובדירתו של אדם [במזוזה] נמצא פרשת קריאת שמע, חוץ מפרשת ציצית, שחסר משם. אלא כשאדם מתעטף בביתו בציצית, ויוצא בו לפתחו, הרי נשלם. והקב"ה שמח בו, ומלאך המוות זז משם ... ויצא מפתח ביתו במצווה זו, ומלאך המשחית זז משם וניצול האדם מכל נזק".

זו גם הסיבה שבזמן שבית המקדש היה קיים ידעו את סוד הפקת התכלת, ואילו עתה בזמן הגלות התכלת נגנז וסודו נעלם. אלא שההלכה היא במנחות (ד"ט) "התכלת אינו מעכב את הלבן", ויוצאים אנו ידי חובת המצוה בחוטי הלבן שבציצית ובטלית. וכבר האריך בשער הכוונות דרוש הציצית דרוש ד', מה הסיבה לכך על פי הסוד, מדוע נגנז התכלת בזמן הגלות.

אבל הרמ"ע מפאנו מסביר את הענין על פי פשוטו: החוטים הלבנים מורים על מידת החסד, וחוט התכלת מורה על גבורה ושמירה ממרום, בבחינת "יברכך ה'" – בחינת חוטי הלבן, "וישמרך" – בחינת חוטי התכלת. אותם בחינות של הנהגה אלוקית שאנו מעוררים על ידי קיום מצות ציצית.

אך בזמן הגלות מצויים אנו בסכנה יתירה וזקוקים לשמירה יתירה, מה עשתה ההנהגה האלוקית? הקדימה רפואה למכה, והתכלת נגנז, ועל ידי כך אנו נמצאים במצב של "חישב אדם לעשות מצוה נאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאלו עשאה", ועל כן מגן עלינו הקב"ה בעצמו.

אחר שסיימנו עם סגולותיה של מצות ציצית, מן הראוי לציין מה שכתב בספר 'פסקי תשובות' (להגאון רבי שמחה רבינוביץ שליט"א בפתיחה להלכות ציצית): והזהיר במצוות ציצית "כפי כל פרטיה ודקדוקיה זוכה לאשה ובנים, ניצול מן החטא ומכוסה ממזיקין ומלאכי חבלה ומוגן מעין הרע וזוכה ומקבל פני השכינה"...

ומביא שם בשם הגה"ק רבי חיים פלאג' זי"ע דכל הבטחות חז"ל על סגולת מצוות ציצית היינו כשהטלית כתיקונו. ומסיים: "עיינן עוד מאי דכתבנו בסימן תר"ע בשם רבי יצחק סגי נהור בן הראב"ד בשם אליהו הנביא זכור לטוב! לעניין סגולת נר חנוכה".

ושם הוא כותב: איתא בכתב יד קודשו (שנתגלה לאחרונה) מרבי יצחק בן הראב"ד שקיבל מאלהו הנביא זכור לטוב, על מאמר חז"ל: הרגיל בנר חנוכה הוין ליה בנים תלמיד חכמים. שלכאורה תמוה, הרי כולי עלמא מדליקים נר חנוכה ורובם אין זוכין לכך? ותיירץ שמאמרם ודבריהם אמת כי כפי שרוב העולם מדליקים אכן יוצאים ידי חובה, אבל מיעוטא דמיעוטא זהירים להדליק כפי כל פרטי המצוה והדקדוקים, שאז "זוכים בסגולתה לבנים תלמידי חכמים"!... וכנראה שכך הם הדברים לענין מצוות ציצית!...

צורת המצוה:

א. כתב המגן אברהם: הירושלמי (שבת פ"ב ה"ג) דורש "והקמת את המשכך כמשפטו" (תרומה כ"ו, ל'), וכי יש משפט לעצים? אלא קרש שזכה להינתן בצפון ינתן בצפון, בדרום ינתן בדרום. מכאן למד המהרש"ל, שכך יש לנהוג גם בטלית של מצוה, ולסמן בה מקום אשר יהיה קבוע לעטוף הראש ומקום אשר יהיה קבוע למרגלותיו של המתעטף, ברם האחרונים הביאו כי האריז"ל לא היה מדקדק בכך.

ב. יש לדקדק לכתחילה שיהיו הציציות נוטפות (תלויים) על הקרן ולא כלפי קרקע, ואם בשעת התליה היה נוטף על הקרן ואח"כ נשמטו לצד מטה – יחזירם (ש"ע סי' י"א סעי' ט"ו, ומשנ"ב סק"ג).

ג. יזהר מאוד שלא יהיו הציציות תלויין באלכסון על קרן זוית, מפני שהוא מנהג הקראים, ואם תלוין מצוה להחזירם למקומן (שם).

ד. כתב השו"ע (סימן ח' סעיף ב') "ונכון שיכסה ראשו". כתב המשנה ברורה: "שכיסוי זה מכניע לב האדם ומביאו לידי יראת שמים". לכן נכון שיכסה ראשו בטלית מתחילת התפילה ועד סופה שמביא לידי יראת שמים.

ה. להביט בציצית בכל זמן פנוי: כתב בספר קב הישר (פרק מ"ה) וז"ל, "וכן קבלה בידי מאנשי מעשה, שאם היו יושבים בטלים מן המצוות, היו משתמשים בציצית ומסתכלים בהם, כי ההסתכלות בציצית ענין גדול ותקומה אל השכינה בגלות ומכוונים וכו' שתי פעמים 'עין' עם תיבת 'ציצית' גימטריה כמנין 'תכלת', ובזה מסיר החושך שמפסיק בינינו ובין השכינה". עכ"ל.

וכן מובא בספר שמירת הלשון (בחתימת הספר) וז"ל "מה נכון לראות הציצית כמה פעמים ביום, ובפרט שעולה איזה מחשבה שאינה טהורה על לבו או כעס, טוב מאוד להסתכל אז בציצית ואז יפקע היצר". עכ"ל.

הברכה:

כתב הלבוש (סימן כ"ד סעיף ג'): "וטוב להסתכל בציצית בשעת עטיפה כשמברך עליהם שיכוין עליהם יותר לזכור כל מצות ה'; כמו שאמרו רז"ל "וראיתם אותה" - ראייה מביאה לידי זכירה, זכירה מביאה לידי עשייה. וכיון שהראיה היא תכלית ראשון למצוה זו כדי שיבוא לידי תכלית האחרון שהוא קיום המצוה, טוב וראוי להסתכל בציצית בשעת העטיפה כשמברך עליה". וכן כתב השו"ע (סימן כ"ד סעיף ג'): טוב להסתכל בציצית בשעת עטיפה כשמברך.

התעטפות:

א. יכוין בהתעטפו שציונו הקב"ה להתעטף בו כדי שנזכור כל מצוותיו לעשותם, וגם יכוין לקיים מצוות ציצית (סי' ח' סעי' ח', משנ"ב סק"ט).

ב. מסופר על הרה"ק רבי אהרן מבעלז זי"ע, בעת שהיה מתעטף בטלית: הוציא את טליתו והניחה על כתיפיו הקדושים, ובידו הקדושה ליטף אותה, כן עמד והמשיך בזה איזה זמן, וגם נישק אותה. ולא ניתן לתאר את השמחה ששרתה עליו בעת שבא להתעטף בטלית, והיה דומה כאילו הוא פוגש עכשיו את בנו יחידו שלא ראהו לימים הרבה.

אולם לאחר עטיפת הטלית שבא להוציא את התפילין, נדמה היה הדבר כאילו יראה גדולה ופחד ואימה אחזתו להרה"ק, הוא התקרב כמה פעמים להוציא את התפילין מן הכיס, אך תיכף משך ידו לאחור, נדמה היה כאילו אש

אוכלתו. הרה"ק מבעלז הוריד ידו לרגע וחיל ורעדה אחזתו ואח"כ הכניס עוד הפעם את ידו וחטף התפילין מכיס הטלית (ועי' לקמן מהתיאור על הרמב"ם בעת שבא להניח תפילין).

ג. אע"פ שפסק השו"ע (סי' ח' סעי' ט') לבדוק בכל יום קודם בהרכה את הציצית שמא נפסלו ותהא ברכה לבטלה. אולם כבר נהגו ישראל לסמוך על הרא"ש בתשו' שמעמידים את הציצית בחזקת כשרות (יח"ד ח"ו סי' א').

אחר העטיפה:

כתב השולחן ערוך (סימן כ"א סעי' ד'): יש להיזהר כשאדם לובש טלית שלא יגרור ציציותיו. וכתב ה"אגור" שעליו נאמר (ישעיה י"ד, כ"ג) 'וטאטאתיה במטאטא השמד'. ובבאר היטב הביא לכך ב' דעות, האם זה בגלל ביזוי מצוה או מחשש שמא ידרוך על הציציות, יקרעו ויפסלו עקב כך. ובמשנ"ב הוסיף לכך עצה טובה: ולכן יגביהם ויתחבם בחגורו.

וכן בשערי תשובה הביא מספר שלמי ציבור בשם עשרה מאמרות, שכתב: מצוה מן המובחר שיהיו הציציות משולשין ולא נגררים אלא יהיו תלויים מחצי גופו ולמטה, וכן הוא בכתבי הרב ז"ל שבחינת טלית הוא עד החזה, ומשם ואילך הוא בחינת ציצית, ולא יפה עושים המשלשים טליתם מאוד. ומסיבה זו כתב בברכ"י שטלית ארוכה יכול לתוחבה בחגורתו אשר במוותנו.

בס' עוד יוסף חי (לבעל הבן איש חי זצ"ל פ' לך לך אות ג') כתב, שהרואה חברו שציציותיו נדרסות ברגליו יודעינו כדי שגביהן.

אזהרות במצוה:

א. כתב השו"ע (סימן ח' סעיף ז'): "צריך להפריד חוטי הציצית זה מזה". וכתב המשנה ברורה (סי' יח) בשם האריז"ל 'ציצית' ר"ת צ'דיק ל'פריד צ'יציותיו תמיד.

ב. הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע היה מעורר את החתנים שלא לדבר עם טלית על גופו, והסביר הרבי את אוזנו של החתן ההוא, ואמר לו דבר נורא! כאשר תגיע לבית דין של מעלה, ויתחילו לדון בעניינך, ואימת הדין תהיה נוראה, תוכל להשיב כדלהלן: כדרך כל נפטרי ישראל (כמובא בשו"ע יר"ד סימן שנ"א) גם אנוכי עטוף בקברי בטלית שבה התפללתי כל ימי חיי, וכיון שבחיי חיותי הקפדתי שלא לשוחח בדברי חולין בעת שאני עטוף בה, רק בדברי תורה, הרי גם עכשיו אני מבקש מבית דין של מעלה לא לשוחח עימי אלא בדברי תורה, ואבקש רשות שלא לדבר על יתר המעשים שעשיתי בעולם התחתון!...

בדומה לזה מסופר על ה"ט"ז שכאשר הטלית גדול שלו בלטה, החליטו בעלי הבתים בעיר לבוב להחליפה בטלית חדשה, אך כאשר הביאו לו את הטלית החדשה סירב ה"ט"ז להתעטף בה, ונימק זאת בכך שהטלית הישנה תוכל להעיד עליו בבית דין של מעלה שלא היו לו מחשבות זרות בתפילת שמונה עשרה...